

Dr. Sik Gotthilf

Őr és járőrszolgálat ellátása VI. Közlekedés 3.

A követelménymodul megnevezése:

Általános őr-és járőrszolgálati feladatok

A követelménymodul száma: 0731-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-019-50

ŐR ÉS JÁRÓRSZOLGÁLAT ELLÁTÁSA VI. KÖZLEKEDÉS 3.

ESETFELVETÉS MUNKAHELYZET

1. ábra. Egységes közúti jelzés

Egy üdülő területen lévő településen szombati napokon főként a délelőtti órákban igen sűrű a gépjármű forgalom. A településen egy nagy forgalmú főútvonal vezet át, s e mellett a főútvonal két oldalán több nagy forgalmú áruháza található, melyeket a főútvonalat keresztező alsóbbrendű útvonal keresztez. Szombati napokon a kialakított forgalomtechnikai intézkedések mellett általában ezen a napon időszakonként szükséges a rendőri forgalomirányítás. Mindemellett a nagy tehergépjármű forgalom indokoltá teszi a fokozott közúti ellenőrzés végrehajtását is. A szombati szolgálat kezdetén a járőrök eligazítása ezen helyzet figyelembe vételével történik meg. A forgalom alakulásának függvényében a főútvonalat keresztező több nagy forgalmú áruháza összekötő útkereszteződésben folyamatos járműforgalmat biztosítanak, s a forgalom függvényében végezzenek forgalomirányítást. További szolgálati feladatként a járőrök számára az lett meghatározva, hogy a fő közlekedési útvonalon visszatérő jelleggel végezzenek közúti ellenőrzést. Az ellenőrzés során a közúti szolgáltatásban résztvevő járműveket ellenőrzésére helyezték a hangsúlyt. Fokozottan ellenőrzik a szolgáltatásban résztvevő járművek menetokmányait.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

KÖZÚTI KÖZLEKEDÉS SZABÁLYAI

A közúti közlekedésben való részvétel feltételeinek ellenőrzése igen fontos szerepet játszik a közlekedésbiztonságában. A klasszikus közlekedésbiztonsági hármas – út, jármű, pályaegysége biztosítja a balesetmentes közlekedési feltételeket. A rendőrség az ellenőrzési tevékenysége során ellenőrzi a járművezető vezetésre képes állapotát, a vezetésre jogosultságot, a gépjármű alkalmasságát a közlekedésben való részvételre. A járművezető alapvető kötelezettsége a vezetésre jogosító okmányok magánál tartása vezetés közben. A gépjármű műszaki alkalmassága igen fontos biztonsági kérdés. E mellett természetesen az is lényeges, hogy a forgalomban résztvevő jármű beazonosítható legyen és jogszerűen használják. A közúti szolgáltatásban résztvevő járműveknek egyre magasabb követelményeknek kell eleget tenniük. Ez nemcsak a közlekedés biztonságáért van, hanem környezetvédelmi szempontok is szerepet játszanak. A közúti szolgáltatás végzésének fokozott ellenőrzése nemcsak a szolgáltatások minőségét javítja, hanem az előírások betartása biztonságossá teszi a szolgáltatást.

1. Nemzetközi szabályozás

A közúti közlekedés egységesítési gondolata volt az alapja annak, hogy meg lehessen teremteni az egységes Európai főútvonal hálózatot, a járművekkel szembeni egységes követelményeket, a gépjárművezetés személyi feltételeinek közelítését az Európai kontinensen. A közúti közlekedési szabályrendszere egységesítésének első igen komoly lépését a Bécsben 1968. november 08-án aláírt Közúti Közlekedési Egyezmény (1980. évi 3. sz. tvr-el kihirdetve) (továbbiakban Egyezmény), valamint az aznap aláírt Egyezményt kiegészítő megállapodás (1980. évi 5. sz. tvr-el kihirdetve) (továbbiakban Kiegészítés). A két egyezményt megelőzte a Genfben, 1950. évi szeptember hó 16. napján kelt, a nemzetközi főútvonalak építésére vonatkozó Nyilatkozat (továbbiakban Nyilatkozat). Ehhez a nyilatkozathoz hazánk csatlakozását az 1963 évi 7. sz. tvr. hirdette ki. Ezek az egyezmények az ENSZ égisze alatt kötődtek. Hazánkban ezen egyezménykehez való csatlakozást követően történt meg a közúti közlekedési szabályozás átfogó reformja. A Nyilatkozat a közlekedésbiztonság egyik elemével kapcsolatos általános elveket fektette le.

A közlekedésbiztonság egyik elme a Pálya, mellyel kapcsoltban általános érvényű és az aláíró tagállamok által elfogadható feltételek kerültek meghatározásra. Mind e mellett meghatározásra kerültek az Európai kontinenst átszelő fő közlekedési útvonalak számozásai, irányai. Hazánkban keresztülvezető Londontól a Szíriai határig vezető **E 5 -ös** számú nemzetközi főútvonal került kijelölésre (London – Folkestone – Dover (komppal Calaisig és Ostende-ig) – Calais – Ostende – Gent – Bruxelles – Saint-Trond – Liege – Aachen – Köln – Frankfurt a M – Aschaffenburg – Würzburg – Nürnberg – Regensburg – Straubing – Passau – Linz – Melk – Wien – **Nickelsdorf – Győr – Budapest – Szeged** – Beograd – Djevdjelija – Thessaloniki – Kavalla – Alexandroupolis – Pherrai – Peplos – Ipsala – Tekirdag – Silivri – Istanbul – Izmut – Adapazari – Bolu – Gerece – Ankara – Aksaray – Adana – Iskenderun (török-szíriai határ). A főútvonalak mellett az elágazások is kijelölésre kerültek. A Nyilatkozat II. számú mellékletében kerültek meghatározásra a mai napig is alkalmazott a nemzetközi főútvonalakra előírt normák. Meghatározásra került többek között az autópálya és a közönséges utak típusai az utakra vonatkozó főbb normák, műtárgyak, segédszolgálatok (pl. határátlépők), stb. A Nyilatkozat III. melléklete a közúti jelzésekkel kapcsolatos főbb előírásokat tartalmazza.

2. ábra. Autópálya melletti "Panerweg"

3. ábra. Kereszteződésmentesség biztosítása autópályán

Az Egyezmény sok olyan általános előírást tartalmaz, melyet mind a mai napig alkalmazunk, használunk, s használnak Európában is a szerződő felek. Az Egyezmény egységesíti a közúti közlekedési szabályok fogalmait, a használt kifejezéseket, az általános követési magatartásokat. Az Egyezményből célirányosan csak azokat a részeket emelem ki, melyek közvetlen összefüggésben állnak a rendőri ellenőrzéssel. Azok a részek, melyek szabályokat tartalmaznak más részeknél kerülnek tárgyalásra. Az egységesítésből jelen képzéshez az alábbi cikkek érdemelnek kiemelését.

6. Cikk

A forgalmat irányító hivatalos személyek által adott utasítások

1. A forgalmat irányító hivatalos személyek mind éjjel, mind nappal legyenek távolról könnyen felismerhetők és láthatók.

2. A közút használói a forgalmat irányító hivatalos személyek utasításainak haladéktalanul engedelmeskedni kötelesek.

3. Ajánlatos, hogy a nemzeti jogszabályok úgy rendelkezzenek, hogy a forgalmat irányító hivatalos személyek által adott utasítások különösen a következőket foglalják magukban:

a) a kar függőleges feltartása; ez a karjelzés „figyelem, állj!” utasítást jelent a közút összes használójának, kivéve azokat a vezetőket, akik már nem tudnak kielégítő biztonsággal megállni; ezenfelül amennyiben a karjelzést útkereszteződésben adják, ez nem kötelezi megállásra azokat a vezetőket, akik már behaladtak az útkereszteződésbe;

4. ábra. Szabályos figyelmeztető jelzés

b) a kar vagy a karok vízszintes kinyújtása; ez a karjelzés „állj”-t jelent a közút minden olyan használójának, aki – függetlenül a menetirányától – olyan irányból érkezik, amely a kinyújtott kar vagy karok által jelzett irányt metszi; a forgalmat irányító hivatalos személy az említett karjelzés elvégzése után leeresztheti a karját, vagy karjait; azoknak a vezetőknek, akik a hivatalos személlyel szemben vagy mögötte vannak, ez a helyzet szintén „állj”-t jelent;

c) piros színű lámpa lengetése; ez a karjelzés „állj”-t jelent azoknak az úthasználóknak, akik felé a fénye irányul.

4. A forgalmat irányító hivatalos személyek utasításai magasabb értékűek, mint a közúti jelzőtáblák, a forgalomirányító fényjelző készülékek vagy az útburkolati jelek által közölt utasítások, valamint a közlekedési szabályok.

7. Cikk

Általános szabályok

1. A közút használóinak el kell kerülniük minden olyan magatartást, amely veszélyezteteti vagy akadályozza a közlekedést, veszélybe sodorhat személyeket vagy kárt tehet a köz- vagy magántulajdonban.

2. Ajánlatos a nemzeti jogszabályokban úgy rendelkezni, hogy a közút használói kötelesek elkerülni a közlekedésnek tárgyak vagy anyagok közútra dobásával, a közúton való elhelyezésével vagy otthagzásával, vagy a közúton bármiféle más akadály képzésével történő akadályozását vagy veszélyeztetését. A közútnak azok a használói, akik nem tudták elkerülni az akadály vagy veszély előidézését, kötelesek a szükséges intézkedéseket megtenni, hogy azt a lehető leggyorsabban megszüntessék, vagy amennyiben arra nincs nyomban módjuk, azt a közút többi használóinak jelezzék.

8. Cikk

Vezetők

1. Minden mozgó járműnek, illetőleg minden mozgó járműszerelvénynek legyen vezetője.

2. Ajánlatos a nemzeti jogszabályokban úgy rendelkezni, hogy a málhás, az igás vagy nyerges állatoknak, valamint – a bejáratnál esetleg külön jelzett térségek kivételével – az állatoknak, illetőleg az állatok csoportjainak legyen vezetője.

3. Minden vezető rendelkezzen a szükséges testi és szellemi képességekkel, és legyen vezetésre alkalmas testi és szellemi állapotban.

4. Minden motoros jármű vezetője rendelkezzen a jármű vezetéséhez szükséges ismeretekkel és jártassággal; ez a rendelkezés azonban nem gátolja a vezetésnek a nemzeti jogszabályok szerinti tanulását.

5. Minden vezető legyen mindenkor ura járművének, illetőleg tudja irányítani állatait.

13. Cikk

Sebesség és a járművek közötti távolság

1. A járművezető minden körülmények között maradjon ura járművének úgy, hogy képes legyen a kellő és adott helyzetben szükséges óvatosságra és mindig legyen készen a szükséges vezetési műveletek végrehajtására. Járműve sebességének megválasztásánál mindenkor figyelembe kell vennie a körülményeket, különösen az útnak és környezetének fekvését, az út állapotát, járművének állapotát és terhelését, az időjárási viszonyokat és a forgalom sűrűségét úgy, hogy a járművét képes legyen megállítani előre irányuló látásának határain belül és minden előrelátható akadály előtt. Köteles lassítani és a szükség esetében megállni minden esetben, ha a körülmények megkövetelik, különösen ha a látási viszonyok nem jók.

2. A vezető nem akadályozhatja más jármű szabályszerű haladását azzal, hogy megfelelő ok nélkül rendkívül lassan közlekedik.

3. Az a járművezető, aki egy másik jármű mögött közlekedik, köteles a jármű mögött olyan követési távolságot tartani, amely elegendő ahhoz, hogy az előtte haladó jármű hirtelen lassítása vagy megállása esetén elkerülhesse az összeütközést.

4. A 3500 kg (7700 font) megengedett legnagyobb összsúlyt vagy a 10 m (33 láb) teljes hosszúságot meghaladó jármű vagy járműszerelvény vezetője lakott területen kívül, az előzés megkönnyítése céljából köteles – kivéve, ha előz vagy előzni készül – a járműve és az előtte haladó motoros jármű közötti távolságot úgy megválasztani, hogy az őt előző jármű veszély nélkül besorolhasson a megelőzött jármű előtt levő térközbe. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha a forgalom nagyon sűrű, vagy az előzés tilos. Ezenfelül:

a) az illetékes hatóság ez alól a rendelkezés alól bizonyos járműoszlopokat mentesíthet vagy kizárhatja alkalmazását az olyan közutakon, ahol az adott irányban két sáv áll a forgalom rendelkezésére;

b) a Szerződő Felek vagy szerveik az e bekezdésben meghatározottaktól eltérő számadatokat is megállapíthatnak a szóban forgó járművek jellemzőire.

5. Az Egyezményben foglalt egyetlen rendelkezés sem értelmezhető úgy, hogy meggátolja a Szerződő Feleket vagy szerveiket abban, hogy az összes járműre vagy a járművek bizonyos kategóriájára általános vagy helyi sebességkorlátozást állapítsanak meg, vagy hogy egyes utakon vagy az utak egyes kategóriáin akár legkisebb és legnagyobb sebességet, akár csupán legkisebb vagy csupán legnagyobb sebességet, illetőleg – bizonyos kategóriájú, a súlyuknál, a rakományuknál vagy egyéb oknál fogva különös veszélyt jelentő járművek jelenléte miatt – legkisebb követési távolságot határozzanak meg.

31. Cikk

Magatartás baleset esetén

1. Anélkül, hogy ez érintené a sérültnek nyújtandó segítségnyújtási kötelezettségre vonatkozó nemzeti jogszabályokat, a közlekedési balesettel kapcsolatba került minden vezető vagy más úthasználó köteles:

a) nyomban megállni, mihelyt ez lehetséges anélkül, hogy a forgalomnak további veszélyt okozna;

b) erőfeszítést tenni a forgalom biztonságának a baleset helyszínén való megóvására és ha a baleset során valaki meghalt, vagy súlyosan megsérült – olyan mértékben, amíg ez nem érinti a közlekedés biztonságát – elkerülni a helyszín állapotának a megváltoztatását és azoknak a nyomoknak az eltüntetését, amelyek hasznosak lehetnek a felelősség megállapításához;

c) közölni személyazonosságát, ha a balesettel kapcsolatba került többi személy kívánja;

d) értesíteni a rendőrséget, ha valaki a baleset során megsérült vagy meghalt és megérkezéséig a baleset helyszínén maradni vagy oda visszatérni, kivéve, ha a rendőrség engedélyt ad a színhely elhagyására vagy ha a sérültek részére kell segítséget hoznia vagy ő maga is ápolásra szorul.

2. A Szerződő Felek vagy azok a szervei nemzeti jogszabályaikban mellőzhetik e cikk 1. bekezdése d) pontjának az alkalmazását, amikor nem keletkezett súlyos sérülés és a balesettel érintett egyetlen személy sem kívánja a rendőrség értesítését.

2. A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet (KRESZ)

Az előző fejezetben szó volt az Egyezményről, melyben általános elvek kerültek meghatározásra. Ezen elvek mentén került sor hazánkban is a közlekedési szabályok átfogó rendezésére. Ennek eredményeként 1975-ben megalkotásra került a ma is használt, de azóta már többször átdolgozott KRESZ. A rendőrség egyik feladata a KRESZ előírásainak betartatása. A Kresz általánosságban meghatározza a közúti közlekedésben résztvevők főbb kötelezettségeit a közúti forgalomban való részvétel személyi és tárgyi feltételeit. Természetesen ezek a rendelkezések nem önhatalmúak, hanem a közlekedés biztonságát hivatottak szolgálni. Teszik ezt akkor, amikor meghatározzák, hogy a járművezetőnek milyen állapotban kell megkezdenie és folytatnia jármű vezetését, milyen magatartási formákat kell betartania, milyen okmányokat kell magánál tartania, milyen kötelezettségek terhelik egy közúti balesetnél, ellenőrzésnél, a közlekedés többi résztvevőjével szemben, stb. E átfogó ismereteket elsajátítva lehet részt venni a forgalomban. A járőrszolgálat ellátása a közlekedés területén megköveteli mindezen követelmények ismeretét, hogy a közlekedésben résztvevőktől számon lehessen kérni. A KRESZ-ből csak a tananyaghoz tartozó szűk részek kerülnek kiemelésre. Legfontosabbnak a rendőri jelzéseket tartom, melyeket a KRESZ az alábbiak szerint szabályoz:

6. § (1) A forgalmat az útkereszteződésben irányító rendőr karjelzései:

a) a rendőr mindkét karjának oldalirányú kinyújtása

– a kinyújtott karral párhuzamos irányból érkezők részére szabad utat jelez: a gyalogos az úttesten áthaladhat; a járművel – ha jelzőtábla nem tiltja – az erre vonatkozó szabályok megtartásával egyenesen, valamint jobbra vagy balra bekanyarodva tovább szabad haladni;

5. ábra Haladási irány

.- a kinyújtott karra merőleges irányból érkezők részére a továbbhaladás tilalmát jelzi: a gyalogos az útestre nem léphet; a járművel az útkereszteződésnél – a kijelölt gyalogosátkelőhely, illetőleg a megállás helyét jelző útburkolati jel, ezek hiányában az útkereszteződés előtt – meg kell állni;

b) a rendőr függőlegesen feltartott karja a forgalom irányának megváltozását jelzi: a gyalogos az útestre nem léphet, az úttesten levő gyalogos pedig köteles az áthaladást mielőbb befejezni; a járművel az a) pontban említett helyen meg kell állni, ha azonban biztonságosan megállni már nem lehet, az útkereszteződésen mielőbb át kell haladni;

6. ábra. Figyelmeztető jelzés

c) ha a rendőr a jobb karjával maga mögé int, bal tenyerét pedig a balról jövő forgalom felé fordítja, a jobbról érkező járművek – a rendőr mögött – balra bekanyarodhatnak; a jelzés nem tiltja a jobbról érkező járművek egyenes irányban való továbbhaladását vagy jobbra bekanyarodását, de a többi irányból érkezők részére a továbbhaladás tilalmát jelenti;

7. ábra Kanyarodás.

d) ha a rendőr jobb karját vízszintesen maga elé nyújtja, bal karjával pedig maga elé int, a balról érkező járművek – a rendőr előtt – balra bekanyarodhatnak; a jelzés nem tiltja a balról érkező járművek egyenes irányban való továbbhaladását vagy jobbra bekanyarodását, de a többi irányból érkezők részére a továbbhaladás tilalmát jelenti;

e) karjelzés hiányában a rendőr vállával párhuzamos, illetőleg vállára merőleges irányból érkezők részére – értelemszerűen – az a) pont rendelkezései az irányadók;

f) ha a rendőr kinyújtott karjával maga felé int, ezzel a sebesség növelésére, ha pedig kinyújtott karját le- és felfelé mozgatja, a sebesség csökkentésére ad utasítást.

(2) Ha a rendőr a forgalmat nem útkereszteződésben irányítja,

a) a járművek megállítására

aa) karjának vagy fehér szegélyű piros tárcsának függőleges feltartásával, piros vagy fehér fény körforgatásával, illetőleg síppal ad jelzést,

ab) menet közben a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból, illetve motorkerékpárról ad jelzést, karjának, fehér szegélyű piros tárcsának, piros vagy fehér fényű lámpának fel-le mozgatásával, illetőleg hangszórón vagy a megállásra felhívó szövegű felirattal;

b) a megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból vagy motorkerékpárról, illetőleg rendőrségi helikopterről hangszórón keresztül adott, a követendő közlekedési magatartásra vonatkozó utasításának megfelelő módon kell az úton közlekedő jármű vezetőjének eljárnia.

(3) A rendeletben meghatározott egyéb közúti jelzések és a forgalmi szabályok csak annyiban irányadók, amennyiben a rendőr jelzésével nem ellentétesek.

(4) Az (1), (2) és a (3) bekezdésben foglalt rendelkezések értelemszerűen irányadók a szolgálatban lévő katonai forgalomszabályozó, a katasztrófavédelmi hatóság közúti ellenőre, a vám- és pénzügyőr, a tűzoltó, valamint a forgalmat ellenőrző közlekedési hatóság közúti ellenőre által adott jelzésekre is.

A forgalomirányítás során a rendőri jelzések legyenek egyértelműek, szabályosak és a közlekedők számára ne legyenek félreérthetők. A forgalomirányításhoz használt irányítóbot, tárcsa használatát az irányítás előtt célszerű olyan helyen gyakorlani, ahol az a forgalomban résztvevők számára nem észlelehető. Az irányítás során a forgalom dinamikájára fokozottan kell ügyelni.

1. Nagyméretű tükör előtt gyakorolja rendőri karjelzéseket.

3. Közúti ellenőrzésre vonatkozó rendőrségi szabályozás

A közúti ellenőrzés végrehajtása szorosan kapcsolódik a rendőri feladatokhoz. A közúti forgalomban való részvétel feltételeik meglététől a gépjármű alkalmasságán keresztül a közlekedési szabályok betartásáig terjed a rendőri beavatkozás. Akkor még nem is említettem azt az esetet, amikor a normális "üzemmenettől" eltérő állapot következik be, vagyis balesettel kapcsolatban kell intézkedéseket foganatosítani, illetve a közlekedés menetébe beavatkozni. A rendőrségi törvény 44.§- 45. § ad feljogosítást a közúti ellenőrzések végrehajtásához, forgalom tereléséhez, a forgalomba való beavatkozáshoz. A rendőrségi törvény alapján a rendőrség szolgálati szabályzata (62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 2. §, 22. §, 23. §, 37. §, stb.) pontosítja a feladatok végrehajtását. A rendőri tevékenység összetettsége következtében a szabályzók alkalmazásánál is az egyes szabályzókban előírt egyes részeket kell kiemelni és alkalmazni egyes rendőri intézkedések során. A rendőrségen belül további általános végrehajtási normák kerültek kiadásra, melyek a különböző feladatok teljesítését tartalmazó Utasítások. Ilyen többek között a 22/1997. (XI. 18.) ORFK utasítás a Magyar Köztársaság Rendőrségének Járőr- és Őrszolgálati Szabályzata kiadásáról 3/1998. (I. 31.) ORFK utasítás a közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmény esetén követendő rendőri eljárás szabályzata kiadásáról, stb. melyek a közlekedési jellegű rendőri feladatok egyes elmeinek végrehajtását szabályozzák. Ez tovább pontosítja az egyéb belső jellegű rendelkezéseket.

4. Közúti ellenőrzés során használt főbb technikai eszközök, és alkalmazásuk

Ma már elképzelhetetlen, hogy a közúti ellenőrzés végrehajtása során ne használjon a rendőr valamilyen technikai eszközt. A húsz, harminc évvel ezelőtti ellenőrzések alkalmával igen kevés technikai eszköz állt a rendőrség rendelkezésére. A technika fejlődésével együtt nőtt az ellenőrzésekhez használatos eszközök tárháza is. Ezek egyrészt a későbbi eljárásokhoz szolgáltatnak egyre pontosabb adatokat ezzel megkönnyítve a bizonyítást eleget téve a törvényességi feltételeknek. A rendőrnek ma már műszaki ismertekkel is kell rendelkeznie a készülékek, eszközök alkalmazásához. Ugyanakkor a törvényesség betartása érdekében azt is biztosítani kell, hogy a műszerek, eszközök által mért eredmények, adatok, stb. a valóságot mutassák és ne lehessen az eredményeket megváltoztatni, törölni, csak meghatározott arra feljogosított személy tudja feldolgozni az eredményeket.

Az ellenőrzések során az alábbi főbb eszköz típusok használhatók:

- Alkoholos befolyásoltság ellenőrző
- Jármű sebességét ellenőrző
- A járművezető, gépjármű adatainak ellenőrző
- Járművezető úton töltött idejének ellenőrző
- Szabálytalanságokat képi úton rögzítő

A technikai eszközök működtetése megköveteli az adott eszköz vonatkozásában a használati utasítások, kezelési előírások maximális megismerését. Tehát a tanulási folyamat nem ér véget, hiszen mindig új típusú eszközök kerülnek beszerzésre, rendszerestésre. A kezelésekkal kapcsolatos feladatok végrehajtására külön utasítások kerülnek kiadásra. Ez azonban nem helyettesíti, hanem csak kiegészíti az eszköz gyártója, forgalmazója által előírt oktatásokat, képzéseket, vizsgákat, melyek a rendőrt igazi használóvá teszi. A használt készülékekből néhány típus:

- **Alkoholos befolyásoltság ellenőrzéséhez:**
Lion alcolmeter® SD-40
- **Sebesség ellenőrzéséhez:**
FámaLézer III. VHT-507/DP
LightFáma VHT-517/DV

Alkoholos befolyásoltság ellenőrzése

A készülékek alkalmazása során be kell tartani a használati utasításban megfogalmazottakat. Az ellenőrzések eszközökkel történő végrehajtás előkészítése során elő kell készíteni mindazon segédeszközöket, melyek a használat során szükségessé válhatnak. Ilyen például a szonda használata során a megfelelő számú fúvóka előkészítése, valamint a pozitív teszt esetén a mintavétel megismétlése, valamint a személy vérvételre történő szállításának végrehajtása. A szonda használatának általános követelményei:

- A mintavétel előtt el kell magyarázni az ellenőrzés alá vont személynek, hogy a mérés miként történik mit kell csinálnia a pontos, gyors mérés végrehajtásához. Ez általában nem ilyen egyszerű, mivel az ellenőrzendő személy általában nem jól tűri magát az ellenőrzés tényét. Az intézkedő rendőr igyekezzen nyugodtan pontosan, s ha szükséges ismételt elmondani a végrehajtás szabályait. Ez egy alkoholos befolyásoltság alatt lévő személlyel szemben olykor igen nehéz.
- A fúvókát az ellenőrzés alá vont személy előtt kell felhelyezni a nyílásra.
- A mérés végrehajtását szükség esetén meg kell ismételtetni. Közben nem árt még egyszer felhívni a figyelmet a helyes végrehajtásra.
- Amennyiben a teszt eredménye negatív, akkor meg kell köszönni azt, hogy alávetette magát az ellenőrzésnek, s amennyiben minden egyéb ellenőrzési szempont megfelelt az előírásoknak, akkor az okmányok visszaadásával jó utat kell kívánni. Ez lehet, hogy most nem tűnik szükségesnek, de amennyiben egy ellenőrzés során az ellenőrzött azt érzi, hogy nem alárendelt pozícióban van, úgy a legközelebbi rendőri ellenőrzés alkalmával már nyugodtabb és ezáltal gyorsabban is végre lehet hajtani az ellenőrzést. Nem utolsó sorban amennyiben az intézkedő rendőr udvarias, de határozott úgy ez segít megelőzni a hivatalos személy elleni erőszakos cselekményt. Amennyiben az ellenőrzött már az első pillanatban "támadólag, erőszakosan" lép fel úgy a járőrtársaknak fokozottan figyelniük kell az ellenőrzés teljes ideje alatt.

Sebességmérő berendezések használatának az alábbi általános előírásait kell szem előtt tartani:

- Az adott készülékre vonatkozó használati, kezelési utasítást időszakonként át kell tanulmányozni.
- A készülék telepítése során a telepítési előírásokat be kell tartani.
- A telepítése előtt a mérési tartományba eső területen meg kell győződni a valós közlekedési helyzetről, forgalmi rend kialakításáról, a megfelelő jelzésrendszer meglétéről.
- A települési napló pontos megnyitása, az esetleges megjegyzések beírása, a pontos adatok bevitele, az ellenőrzés kezdetének feljegyzése. Amennyiben olyan körülmények találhatók a mérés helyszínén, melyek befolyásolhatják a mérést úgy ezeket is be kell jegyezni a naplóba.
- A szükséges felszerelések, tárolók, stb. meglétének és használhatóságának újbóli ellenőrzése.
- A mérés megkezdése előtt célszerű a készülékkel próbaméréseket végezni. Ez alkalmas arra, hogy a kezelő felfrissítse az ismereteit és a szükséges beállításokat pontosítsa.
- Mielőtt megkezdődne a valóságos ellenőrzés a kezelő ellenőrizze le, hogy a készülékhez kiadott engedélyek, a kezelő engedélye, stb. ott van-e a helyszínén.

A szabálytalanságokat képi úton történő rögzítését végző eszközök használatának általános szempontjai:

- A készüléket használat előtt ellenőrizni kell. Ez egyrészt a megfelelő energiaellátását, másrészt a beállítások pontosságát (pl. idő helye megjelenítése, stb.) s nem utolsósorban a megfelelő üres tárhely meglétét is magába foglalja.
- A készülékkel olyan felvételeket kell készíteni, melyből a szabálysértés elkövetése, a körülmények pontosan bizonyíthatók. Ezért aztán a felvételek készítése során a jármű hatósági engedélye, a szabálysértés ténye és a környezet is kerüljön rögzítésre.
- Álló jármű estében az álló helyzetben lévő jármű környezet, valamint amennyiben ez lehetséges a forgalomszabályozás is kerüljön rögzítésre. A közúti jelzőtábla, közúti jelzés, a közterület azonosítására alkalmas felvétel készüljön.
- Mozdó jármű estében sorozatfelvételeket kell készíteni, mely alkalmas a szabálysértés elkövetési folyamatának bemutatására.

8. ábra. Sebességmérő 1.

9. ábra. Sebességmérő 2.

10. ábra. Sebességmérő 3.

11. ábra. Sebességmérő 4.

12. ábra. Sebességmérő 5.

A sebességmérő berendezés alkalmazása során a készülék telepítésére vonatkozó előírásokat maradéktalanul meg kell tartani.

5. Járművezetésre jogosító okmányok, gépjármű okmányok ellenőrzése

Járművezetőnél tartandó okmányok ellenőrzése

MUNKANYAG

Az általános elvek alapján a gépjármű vezetőjének az adott jármű vezetésére szóló jogosultságát a vezetés közben nála tartandó vezetői engedéllyel kell bizonyítania. Ez általánosságban a vezetői engedély meglétét feltételei elsősorban. A vezetői engedély adott gépjármű-kategória vezetésére jogosít. Hazánkban a vezetésre jogosító vezetői engedélyekkel kapcsolatos rendelkezéseket a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet 2. § – 37. § tartalmaznak. E rendelet előírásait figyelembe véve kell a helyszínen intézkedő rendőrnek ellenőriznie a vezetői engedély meglétét, érvényességét, illetve azt, hogy az ellenőrzött járművezető nem áll-e valamilyen járművezetést tiltó, vagy korlátozó rendelkezés hatálya alatt. Ez azért nem olyan egyszerű dolog, mivel jelenleg még több érvényes forgalmi engedély bizonyítja a vezetésre való jogosultságot. Ezek az engedélyek egyrészt az Európai Unió szabályzás figyelembe vételével kiadott kártya formátumúak, másrészt a hagyományosnak mondható rózsaszín papír alapú vezetői engedélyek, s nem utolsó sorban talán még van olyan szürke kihajtható vezetői engedély, mely a munkavállalásra való jogosultságot is tartalmazza. Ezek jellemzője, hogy fényképpel vannak ellátva, mely a tulajdonosának arcképét mutatja. Ezek az okmányok nem rendelkeznek a biztonsági okmányokra vonatkozó előírásokban meghatározott kellékekkel. Egyszerű volt kicserélni a fényképet, az orvosi érvényesség idejét megváltoztatni. Ezeket a hibákat a mai kártya formátumú vezetői engedély kiküszöbölte. A járművezetésre feljogosító okmányok nemcsak a vezetői engedélyt jelentik. Több olyan adott kategória, vagy tevékenység végzésére szóló igazolvány létezik melyet a járművezetőjének vezetés, illetve munkavégzés során magánál kell tartania. Ilyen a közúti közlekedési szolgáltatásokról és a közúti járművek üzemben tartásáról szóló 89/1988. (XII. 20.) MT rendeletben meghatározott tevékenységek végzésére feljogosító igazolvány. Ez egyrészt csak Magyarország területére, vagy a Nemzetközi tevékenység végzésére jogosítanak fel. Közúti közlekedési szolgáltatás, továbbá közúti áru- és személyszállítás keretében járművet az vezethet, aki az adott jármű vezetéséhez szükséges hatályos vezetői engedéllyel és külön jogszabályban meghatározott pályaalkalmassági minősítéssel rendelkezik, az 1tevékenységéhez igazodó képesítéssel rendelkezik, nem áll a járművezetéstől eltiltás hatálya alatt, illetve a vezetési jogosultsága szünetelését a közlekedési igazgatási hatóság jogerősen nem rendelte el.

Közúti közlekedési szolgáltatást végzők az igazolványokkal kell, hogy rendelkezzenek a tevékenységi körüknek megfelelően:

- személytaxi vagy személygépkocsi személyszállító vezetői igazolvány
- járművezetői igazolvány
- veszélyes árut szállító jármű esetében érvényes ADR oktatási bizonyítvány
- gépkezelői jogosítvány (Önjáró emelő és rakodógép-kezelői)
- gépjárművezetői kártya a menetíró készülékekkel kapcsolatban
- gépjárművezető foglalkoztatási minőségét igazoló okmány
- a járművezető állampolgárságától függően a járművezetői igazolvány.

Az okmányok ellenőrzése egyrészt szemrevételezéssel történik meg, mely során az okmány épségéről, az esetleges sérülések javítások folytonossági hiányok, biztonsági jelölések megfigyelése történik. A járművezető nyilvántartásból történő lekérdezése az esetleges korlátozások, tiltások megállapítására szolgál. Amennyiben a helyszínen olyan körülmény merül fel, mely a vezetői engedély elvételének alapjául szolgál, úgy az okmány átvételéről igazolást kell kiadni, s esetenként a járművezetést meg kell tiltani.

Járműokmányok, hatósági jelzések ellenőrzése

A gépjármű okmányainak ellenőrzését elsősorban a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet előírásainak figyelembe vételével kell végrehajtani. A Rendelet 38. § – 95.B § tartalmaznak olyan előírásokat, melyek a jármű forgalomba helyezésére, forgalomban tartására és okmányokkal való ellátásra vonatkoznak. A jármű okmányai mellett a kötelező felelősségbiztosítás meglétének igazolását is a járműokmányok mellett kell tartani. A jármű forgalomban tartásának igazolására elsősorban a forgalmi engedély szolgál. Amennyiben a járművel közúti szolgáltatási tevékenységet is végeznek, úgy a közlekedési hatóság által meghatározott engedélyeket, szállító é menetleveleket, fuvarleveleket és nem utolsó sorban az egyéb speciális járműengedélyeket kell bemutatni egy ellenőrzés során. A közúti közlekedési szolgáltatásokról és a közúti járművek üzemben tartásáról szóló 89/1988. (XII. 20.) MT rendelet határozza meg, hogy mely tevékenység esetén milyen egyéb okmányra van szükség a járművön. Ezek az okmányok lehetnek:

- Menetlevél (autóbusz menetlevél, menetlevél, fuvarlevél)
- Járműtömeg-bizonylat (ömlesztett áru szállítása esetén)
- Árufuvarozói engedély
- Autóbuszos személyszállító engedélyt és közösségi engedély hiteles másolatát, a járási engedélyt, a személyszállításra vonatkozó szerződés hiteles másolatát
- Taxiengedély, személygépkocsi személyszállító engedély, speciális közúti közlekedési szolgáltatás bejelentésről szóló igazolás, vagy saját számlás utasszállításra vonatkozó igazolvány;

6. Közúti ellenőrzés végrehajtása

A járművek ellenőrzésénél nagyon fontos fázis a megfelelő előkészítés. Ebben az oktatási részben nem az akció ellenőrzés végrehajtása kerül tárgyalásra, hanem a napi szolgálat során végrehajthatandó ellenőrzés, illetve az ellenőrzés során megvalósítandó általános feladatok. Az ellenőrzési hely megválasztásánál nagy körültekintően kell eljárni. Olyan helyet kell választani, ahol a leállított járművek ellenőrzése nem akadályozza a forgalmat, a rendőr nem veszi igénybe az úttestet, az útszakasz jól belátható és a szolgálati gépjárművel haladéktalanul el tudja hagyni szükség esetén az ellenőrzést. A megállításra felszólító jelzés legyen egyértelmű, a járművezető ne érthesse félre a szándékot. A járművezetőt ki kell szállítani a járműből és olyan helyen kell az ellenőrzést végrehajtani ahol minden mozdulata látható és még rossz mozdulat esetén sem léphet ki a forgalomban résztvevő jármű elé, s a járőr az ellenőrzése során még véletlenül sem léphet az úttesten haladó járműhöz olyan közel, hogy az elsodorhassa. A járművezető személyi kilétének megállapításához szükséges okmányok ellenőrzését követően a járművezetésre szolgáló okmányainak ellenőrzése történjen meg. A jármű külső állapotának megismerése közben az első és hátsó hatósági jelzések ellenőrzése történjen meg. A hátsó hatósági jelzésen lévő műszaki érvényesítő címke adatait össze kell hasonlítani a forgalmi engedélyben lévő adatokkal. A gépjármű menetokmányainak ellenőrzése alkalmas a közúti szolgáltatás végzésének vagy kizárásának megállapítására. Az okmányok ellenőrzésével egyidőben, vagy azt követően kell a személy adatait leellenőrizni, és tárgyköroszési információkat lekérdezni. Külföldi személy, gépjármű esetében az ellenőrzést a SIS rendszerből is végre kell hajtani. Az ellenőrzés alkalmával alkoholos állapot ellenőrzését is célszerű elvégezni. Az ellenőrzés alkalmával a járőrök a járőrszabályzatban előírtakat maradéktalanul tartásák be és a járőrtárs biztosítását folyamatosan hajtásák végre.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

Gondolja át, hogy a lakása és a szolgálati helye közötti közlekedése során van-e olyan útszakasz, ahol folyamatos rendőri jelenléte lát szükségesnek.

Tanulmányozza önállóan a KRESZ 1. § – 22. § előírásait.

Tanulmányozza önállóan közúti közlekedési szolgáltatásokról és a közúti járművek üzemben tartásáról szóló 89/1988. (XII. 20.) MT rendelet előírásait.

Tanulmányozza önállóan a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet előírásait.

ONELLENORZÓ FELADATOK

Hajtson végre szabályos karjelzéseket.

13. ábra. Ellenőrzés helyszínén forgalomirányítás

MEGOLDÁSOK

1. A forgalomirányításban alkalmazott karjelzések szabályosságát az oktató és a tükör segítségével lehet elsajátítani.

14. ábra. Akikkel szemben intézkedési kötelezettség áll fenn.

IRODALOMJEGYZÉK

1963. évi 7. törvényerejű rendelet a Genfben, 1950. évi szeptember hó 16. napján kelt, a nemzetközi főútvonalak építésére vonatkozó Nyilatkozat kihirdetéséről

1980. évi 3. törvényerejű rendelet az 1968. évi november hó 8. napján Bécsben aláírásra megnyitott Közúti Közlekedési Egyezmény kihirdetéséről

1980. évi 5. törvényerejű rendelet az 1968. évi november hó 8. napján Bécsben aláírásra megnyitott Közúti Közlekedési Egyezményt kiegészítő európai Megállapodás kihirdetéséről

1988. évi I. törvény a közúti közlekedésről

1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről

89/1988. (XII. 20.) MT rendelet a közúti közlekedési szolgáltatásokról és a közúti járművek üzemben tartásáról

35/2000. (XI. 30.) BM rendelet a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról

124/2005. (XII. 29.) GKM rendelet a közúti közlekedésben használt menetíró készülékekről szóló, 1985. december 20-i 3821/85/EGK tanácsi rendelet végrehajtásáról

62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról

1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet a közúti közlekedés szabályairól

3/1998. (I. 31.) ORFK utasítás a közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmény esetén követendő rendőri eljárás szabályzata kiadásáról

A(z) 0731-06 modul 019-es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
52 861 02 0000 00 00	Határrendész
52 861 06 0010 52 01	Határrendészeti-rendőr
52 861 06 0010 52 02	Közrendvédelmi-rendőr

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:
20 óra

MUNKANYAG

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató